

РЕШЕНИЕ

№ 12323

гр. София, 12.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 85 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: **ДЕСИСЛАВА Г. ИВАНОВА
ТОШЕВА**

при участието на секретаря **НАДЕЖДА АЛ. ИВАНОВА**
като разглежда докладваното от **ДЕСИСЛАВА Г. ИВАНОВА ТОШЕВА**
Гражданско дело № 20221110132883 по описа за 2022 година

Производството е образувано по искова молба на „****“ ЕАД срещу „****“ ООД, с която са предявени при условията на обективно евентуално съединяване следните искове:

- главен осъдителен иск с правно основание чл. 410, ал. 1, т. 1 КЗ вр. чл. 17, § 1 от Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки /CMR/ за сумата от 2 229.16 лв., представляваща регресно вземане за изплатено от ищеца застрахователно обезщетение по застраховка „****“ по щета № **** и ликвидационните разноси, ведно със законната лихва от 17.06.2022 г. до окончателното плащане;

- евентуален осъдителен иск с правно основание чл. 410, ал. 1, т. 1 КЗ вр. чл. 361, ал. 2 вр. чл. 349, ал. 3 и чл. 350, ал. 1 ТЗ за сумата от 2 229.16 лв., представляваща регресно вземане за изплатено от ищеца застрахователно обезщетение по застраховка „****“ по щета № **** и ликвидационните разноси, ведно със законната лихва от 17.06.2022 г. до окончателното плащане.

Ищецът твърди, че „****“ ООД е закупило стоки – маси и крака за маси, на обща стойност 3 045 щатски долара, като е сключило договор за превоз с ответника, обективиран в Заявка-договор от 12.04.2017 г., в който се съдържат съществените условия на превоза – описание на стоките, място на товарене и разтоварване, дата на товарене и цената на транспорта. За превоза на товара била съставена Товарителница № BG/17/0178-G/08, съгласно която превозът се извършва от последващ превозвач – „****“ – Турция. Товарът бил застрахован при ищеца със Застрахователна полица № ****/13.04.2017 г. за застрахователна сума в размер на 3 045 евро. При получаване на стоката на 19.04.2017 г. в

склада на купувача в гр. Пловдив и разтоварването ѝ получателят констатира, че тя е частично увредена, и до ответника било изпратено Протестно писмо от 19.04.2017 г., съгласно което получените стоки са с нарушена цялост на опаковките, а част от пакетите са наводнени. Собственикът на товара заплатил за възстановяване на опаковките на увредените стоки сумата от 400 лв. /с ДДС/, а увредените крака за маси били негодни за употреба и бракувани с Протокол от 07.07.2017 г. За установяване размера на щетите и обстоятелствата, при които са възникнали, бил извършен оглед от аварийен комисар, който с Аварийен протокол № LS17-****-01 установил, че претенцията за преопаковане е основателна, а увредените маси следва да бъдат обезценени на 50 %. Собственикът на увредения товар предявил застрахователна претенция, по която ищецът му платил сумата от 1 482.16 лв. /съответстваща на сбора от сумата за придобиване на увредените маси, но без ДДС и с обезценка от 50 %, и на сумата за преопаковане на масите/, както и платил сумата от 732 лв. на „****“ ЕООД, което изготвило Аварийен протокол № LS17-****-01. С плащане на сумите в общ размер на 2 214.16 лв. ищецът встъпил в правата на застрахования собственик на увреденото имущество срещу ответника като превозвач на товара, като размерът на регресното вземане възлиза общо на 2 229.16 лв. с включени ликвидационни разноски в размер на 15 лв. Ищецът изпратил до ответното дружество писмо с изх. № 92-16358/31.12.2021 г., с което го поканил да заплати регресното задължение, но плащане не последвало. Ищецът моли, ако главният иск бъде отхвърлен поради това, че ответникът е спедитор, процесната сума да бъде присъдена на застрахователя заради това, че спедиторът не е положил грижата на добрия търговец при избора на превозвач, както и защото като страна по договора за превоз – товародател, не е упражнил на основание чл. 349 ТЗ правата по чл. 17 от Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки /CMR/.

В подадения след изтичане на срока по чл. 131, ал. 1 ГПК отговор ответникът оспорва предявените искове като неоснователни. Оспорва да е действал като превозвач по смисъла на Конвенцията CMR, като сочи, че превозвач е било „****“ ЕООД. Изтъква, че в представената товарителница не са обективирани забележки на получателя, от което следва, че стоката е приета от него. Оспорва да е налице грешка или виновно неизпълнение на ответника, което да е в причинно-следствена връзка с процесните щети. Излага, че е изпълнил задължението си да изпрати до превозвача „****“ ЕООД Рекламационно писмо с изх. № 48-01-LD/24.04.2017 г. Релевира възражение, че процесните щети са настъпили поради липса или недостатъчност на опаковката, което представлява изключен риск съгласно чл. 55, т. 4 от Общите спедиторски условия на НСБС, евентуално – че е налице изключващо отговорността на превозвача обстоятелство съгласно чл. 17, т. 4, б. б) от Конвенцията CMR, тъй като щетите се дължат на липса или дефект на опаковката при стоки, които поради самото си естество са изложени на разваляне или повреда, когато не са опаковани или са лошо опаковани. Твърди, че стоката не е била опакована и е била негодна да издържи на обикновените условия при шосеен транспорт. Релевира възражение за изтекла погасителна давност. Моли за отхвърляне на исквете.

Съдът, като съобрази доводите на страните и обсъди събраните по делото

доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, намира от фактическа страна следното:

От Проформа-фактура от 16.03.2017 г. се установява, че „*****“ ООД е закупило от търговско дружество в Турция за сума в общ размер на 3 045 щатски долара следните стоки: маса „*****“, бяла – 20 бр., за единична цена от 63 щатски долара, обща цена 1 260 щатски долара; маса „*****“, венге – 20 бр., за единична цена от 63 щатски долара, обща цена 1 260 щатски долара; крака за маса – 100 бр., за единична цена 5.25 щатски долара, обща цена 525 щатски долара.

С Определение № 34955/20.12.2022 г. е обявено за безспорно наличието на застрахователно правоотношение между ищеца и „*****“ ООД по застраховка „*****“ за процесните стоки.

Със Заявка-договор от 12.04.2017 г., изпратена от „*****“ ООД до „*****“ ООД, е възложен на ответника международен автомобилен транспорт от гр. Истанбул /Турция/ до гр. Пловдив /България/ на товар с обем 10 м³ и бруто тегло 2 100 кг., като е договорена цена в размер на 220 евро, платима при получаване на стоката. Посочени са: дата на товарене – 13 – 14.04.2017 г.; адрес на товарене в гр. Истанбул /Турция/; адрес на разтоварване в гр. Пловдив; получател – „*****“ ООД. Отражено е, че превозите по заявката се извършват на основание Общите условия и Общите складови условия на Националното сдружение на българските спедитори – последно издание, като отговорността на „*****“ ООД като спедитор е лимитирана до 8.33 СПТ/кг /около 9 евро на килограм бруто тегло/ съгласно Конвенцията CMR.

Въз основа на заявката ответникът е изпратил до „*****“ ООД в качеството му на превозвач Транспортна заявка-договор № ***, с която е заявил транспорт № **** за превоз на пратка № 17968, с място и дата на колекция в гр. Истанбул /Турция/ на 14.04.2017 г. и място на доставка в гр. Пловдив /България/, като стоката е описана като материали с общо количество 60 колета и общо бруто тегло 2 100 кг., при уговорено навло в размер на 150 евро.

С Определение № 34955/20.12.2022 г. е обявено за безспорно осъществяването на превоза от „*****“.

За превоза е съставена на 14.04.2017 г. Международна товарителница CMR № BG/17/0178-G/08, в която са вписани следните данни: изпращач – турското дружество – продавач на стоките; получател – „*****“ ООД; разтоварен пункт – гр. Пловдив, България; товарен пункт, място и държава, дата – гр. Истанбул, Турция, 15.04.2017 г.; 60 бр. колети – маса „*****“, бяла, 2 040 кг. бруто тегло; превозвач: нечетлив печат; последователни превозвачи: „*****“ ДЪШ ТИДЖ. ЛТД ШТИ.; превозно средство: X 0740 ЕМ. Като резерви и бележки на превозвача е вписано, че превозът е предмет на Конвенцията за договорите за международен сухопътен превоз на стоки /ЧМР/. Отбелязано е, че стоките са получени на 19.04.2017 г. в Пловдив от К. Пеев, като е написано ръкописно: „Приех 40 бр. маси, 20 бр. бели, 20 бр. венге, 100 бр. крака за маси. Разкъсани кашони 23 бр. Влажни кашони 20 бр. Наранени крака 20 бр.“.

С Протестно писмо от 19.04.2017 г. до „****“ ООД „****“ ООД /чрез Г. Б./ го е уведомило, че при приема на доставената стока е установено, че има нарушена цялост на опаковките на стоките, половината от пакетите са наводнени и стоката е получена с много повреди, поради което е предявило претенция за обезщетение за повредения товар.

На 24.04.2017 г. е проведена между Г. Б. и представител на ответника електронна кореспонденция във връзка с претенцията на „****“ ООД, при която е посочено от Б., че претенцията за щетата е на стойност 1 554 лв., защото след разопаковане на 40 бр. маси с наранени и наводнени опаковки е установено, че няма вътрешни щети, а е нужно прекашониране на масите – по 10 лв. на брой /цената включва материал и услуга/, общо 400 лв. с ДДС, а относно 100 бр. метални крака за маси е установено, че всички са одрани и огънати, като претенцията за тях е за покриване изцяло на сумата от 1 150 лв. с ДДС.

С Рекламационно писмо с изх. № 48-01-LD/24.04.2017 г. ответникът е уведомил „****“, че при пристигането на транспортното средство до разтоварния пункт са установени в присъствието на водача щети по стоката и е вписана забележка в ЧМР-товарителницата, като щетите се изразяват в следното: 40 бр. маси с наранени и наводнени опаковки, което налага преопаковане на стойност 10 лв. на брой или 400 лв.; 100 бр. метални крака за маси са одрани и огънати и негодни за употреба, като стойността им е 1 150 лв. с ДДС. Предявил е срещу него претенция съгласно чл. 17 от Конвенцията CMR за сума в общ размер на 1 550 лв.

Съставен е Аварийен протокол № LS17-****-01/26.05.2017 г., според който при превоз на процесните маси и крака за маси с товарен автомобил с рег. № X 0740 ЕМ е настъпило увреждане: увредени са опаковките на масите поради навлажняване при предишни разтоварвания /товарът е доставен като част от групажна пратка/, ненадлежно подреждане и укрепване в товарното помещение; повредите по 3 бр. маси биха могли да се получат в резултат на необичайни сътресения или намокряне при транспорта, а надраскванията по други 3 бр. маси са в резултат на навлизане на замърсяване /камъче/ между плоскостите, но не е изяснено кога и по какъв начин се е случило; повредени са 100 бр. комплекти метални крака за маси /с ожулвания и драскотини/ – най-вероятно поради недостатъчната опаковка. Аварийният комисар е посочил, че повредите налагат преопаковане на масите и реализация на масите с механични повреди при обезценка от 50 %, а по отношение на краката за маси получателят се противопоставя срещу извършването на обезценка. Във връзка с изготвянето на Аварийния протокол е издадена Фактура № ****/29.05.2017 г. за сумата от 610 лв. без ДДС /732 лв. с ДДС/, включваща 450 лв. без ДДС – за инспекция и повторна инспекция на стоката и издаване на аварийен протокол, и 160 лв. без ДДС – за транспортни разходи.

От писмените доказателства на л. 20 и л. 81 е видно, че „****“ ООД е заплатило на 07.07.2017 г. за преопаковане на 40 бр. маси сумата от 400.03 лв., а с Протокол за брак на активи № 2/07.07.2017 г. е бракувало 100 бр. метални крака.

За застрахователното събитие при ищеца е образувана преписка по щета № **** въз основа на Претенция за застрахователно обезщетение от 10.07.2017 г., подадена от „****“

ООД /чрез Г. Б./. В последната се претендира обезщетение за 100 бр. крака, преупаковане на 40 бр. маси и извършена 50 % преоценка на 20 бр. маси. С Ликвидационен акт от 14.11.2017 г. е одобрено застрахователно обезщетение в размер на 1 482.16 лв. и разходи за аварийен комисар в размер на 732 лв.

С Определение № 34955/20.12.2022 г. са обявени за безспорни изплащането от ищеца на застрахователно обезщетение на „****“ в размер на 1 482.16 лв., изплащането от ищеца на сумата от 732 лв. за извършения оглед от аварийен комисар и извършването от ищеца на ликвидационни разноси по щетата в размер на 15 лв.

От заключението на съдебно-оценителната експертиза, което е прието без оспорвания от страните и което съдът кредитира изцяло като обективно и компетентно, се изяснява следното: Средната пазарна цена на 1 бр. маса „****“, венге, е 250 лв. с ДДС или 2 500 лв. за 20 бр., а остатъчната стойност при 50 % обезценка е 125 лв. с ДДС за брой. Стойността за преупаковане на 1 бр. маса е 10 лв. с ДДС. Средната пазарна цена за изготвяне на аварийен протокол е 425 лв. без ДДС /510 лв. с ДДС/, като транспортните разходи се начисляват отделно.

Свид. Г. Б. разказва следното: Работи в „****“, като задълженията ѝ са свързани със завеждане на застрахователни претенции. Тя е подписала Протестното писмо на л. 12 и Претенцията за застрахователно обезщетение на л. 22. Щом е подписала застрахователната претенция, написаното в нея отговаря на действителността. Касае се за внос на стока от Турция през 2017 г., като при отваряне на камиона и сваляне на пломбата са констатирани описаните щети. Те се изразявали в намокрени и ръждясали крака на маси и на съответните плотове към тях или крака на столове. Претендираното застрахователно обезщетение било за увреждане на краката и за прекашониране, но споменът ѝ не е ясен. Не помни дали е получено застрахователно обезщетение за увреждане на масите. Тя е водила кореспонденцията на л. 106 и отразеното в нея е вярно. Имало увреждания по краката на масите, а по отношение на плотовете се наложило само прекашониране за привеждане в добър търговски вид, защото само опаковките им били увредени. Не си спомня по процесния случай дали е изготвян аварийен протокол. Дружеството продава краката и плотовете на масите заедно като съвкупност, а не като отделни стоки. Засегнатите от транспорта крака са 100 броя, а засегнатите опаковки на плотовете – около 40 броя.

Съдът намира за очевидно, че свид. Б. няма ясен съхранен спомен за вида на щетите, настъпили в резултат на процесния превоз, а променя показанията си в зависимост от отразеното в едни или други предявени ѝ документи, като потвърждава верността на отразеното и в кореспонденцията с ответника на л. 106, и в Претенцията за застрахователно обезщетение на л. 22, при положение че в тях съществуват разлики в описаните щети, което прави показанията ѝ вътрешно противоречиви. Ето защо преценката за тяхната достоверност следва да се извърши след внимателното им съпоставяне с писмените доказателства по делото. Извършвайки такава съпоставка, съдът намира, че заявеното от Б., че 100 бр. крака на маси и всички опаковки на плотовете били увредени при процесния превоз, следва да бъде кредитирано, защото съответства на изявлението ѝ пред ответното

дружество, направено в кореспонденцията от 24.04.2017 г., и на констатациите в Аварийния протокол. Не следва да бъде кредитирано първоначално заявеното от нея при разпита, че при процесния превоз са били увредени и плотовете за маси, защото то не съответства на изявлението ѝ относно вида на щетите в кореспонденцията от 24.04.2017 г. с ответника, в която изрично е посочила, че след разопаковане на 40 бр. маси е установено, че няма вътрешни щети. Това е най-ранното ѝ изявление, съдържащо конкретно описание на вида на щетите, като същевременно е направено в момент, позволяващ на получателя да извърши пълна проверка за състоянието на товара, поради което съдът намира, че именно то отразява щетите от превоза такива, каквито в действителност са установени от получателя. След този момент получателят на товара, чийто представител е свид. Б., е започнал да променя твърденията си за вида на щетите – едва след извършване на първата инспекция от аварийен комисар е предявил претенция за повреди и по масите, което е наложило повторна инспекция, но при нея голяма част от твърденията му не са установени, като само за 3 бр. маси е допуснато, че повредите им е възможно /но не сигурно/ да се дължат на транспорта, но въпреки това получателят на товара е предявил застрахователна претенция за обезщетение за обезценката на значително по-голям брой маси от посочените в Аварийния протокол. При тази промяна във времето на твърденията на свид. Б. в съставените документи за вида на щетите съдът счита, че те не могат да послужат като основание да бъдат кредитирани показанията ѝ в частта, в която посочва, че при процесния превоз са били увредени и плотовете на масите.

При така установената фактическа обстановка съдът формира следните правни изводи:

Предявени са главен и евентуален иски с предмет регресно вземане на ищеца, включващо изплатено в качеството му на застраховател по имуществена застраховка „***“ застрахователно обезщетение и обичайните разноски, срещу ответника, за когото се сочи, че отговорността му произтича от неизпълнение на задълженията му на превозвач по смисъла на Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки /CMR/, евентуално – от неизпълнение на задълженията му на спедитор.

По главния иск:

От изложените от ищеца фактически твърдения следва, че главният иск е с правно основание чл. 410, ал. 1, т. 1 КЗ вр. чл. 17, § 1 от Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки /CMR/, защото той обосновава материалноправната си легитимация със суброгация в правата на застрахованото по имуществена застраховка „***“ лице срещу превозвача по договор за международен автомобилен превоз на стоки след изплатено застрахователно обезщетение поради настъпил застрахователен риск.

Съгласно чл. 410, ал. 1, т. 1 КЗ с плащането на застрахователното обезщетение застрахователят встъпва в правата на застрахования до размера на платеното обезщетение и обичайните разноски, направени за неговото определяне, срещу причинителя на вредата, в това число в случаите на вреди, произтичащи от неизпълнение на договорно задължение. Встъпвайки в правата на застрахования, застрахователят не би могъл да получи повече

права от тези, които има застрахованият срещу третото лице.

По предявения главен иск в доказателствена тежест на ищеца е да установи следните обстоятелства: наличие на действително застрахователно правоотношение между увредения и ищеца по договор за имуществено застраховане, в изпълнение на който застрахователят – ищец да е изплатил застрахователно обезщетение в твърдения размер за покрит застрахователен риск и да е сторил обичайни разноси и за ответника в качеството му на превозвач съгласно Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на товари /Конвенция CMR/ да е възникнала отговорност към увредения за вземане в твърдения размер.

В случая съществуването на валиден договор между ищеца и „*****“ ООД за имуществена застраховка „****“ за процесния товар е безспорно по делото. Касае се за договор за застраховка срещу рисковете по превоза по смисъла на чл. 419 КЗ, съгласно който застрахователният договор при сухопътни, въздушни и речни превози покрива всички рискове, на които е изложен превозваният товар, освен ако е уговорено друго. Това е вид имуществено застраховане на вещи с цел покриване на вредите, нанесени на превозвания товар, независимо от причините за увреждането му и наличието на вина за същото от превозвача. Застраховката покрива вредите, причинени на товара, а не отговорността на превозвача. В хипотеза, в която вина за вредите има превозвачът, платеният застраховател има право на регресен иск срещу него за платеното застрахователно обезщетение съобразно правилата на чл. 410 КЗ. Застрахователят по застраховка срещу рискове по превоза, който е платил обезщетение за вреди от загубен или повреден товар, се суброгира в правата на застрахования и може да предяви регресен иск срещу превозвача, само ако застрахованият има такова право.

Безспорно е, че по застрахователният договор ищецът е платил на застрахования застрахователно обезщетение в размер на 1 482.16 лв. и на дружеството, извършило услуга като аварийен комисар – сумата от 732 лв., като по ликвидационната щета е сторил обичайни разноси в размер на 15 лв.

Страните не спорят, а и от доказателствата по делото се установява, че в срока на застрахователния договор е настъпило застрахователно събитие, представляващо покрит застрахователен риск – частична повреда на превозвания товар. Спорно е обаче какви точно щети са причинени на „*****“ ООД при осъществяване на превоза.

Доказателствата еднозначно сочат, че при превоза са повредени опаковките на 40 бр. маси и 100 бр. крака на маси, което е наложило прекашониране на масите и бракуване на краката на маси. Поради изложените от фактическа страна съображения съдът счита, че не е установено при условията на пълно доказване, че при превоза са настъпили увреждания по масите /плотовете на маси/ – показанията на свид. Б. в тази част са вътрешно противоречиви и неубедителни, в Аварийния протокол е допусната само възможността само 3 бр. маси да са увредени при превоза, а Претенцията за застрахователно обезщетение е подадена близо 3 месеца след превоза, през който период получателят на товара е променил значително твърденията си относно вида на щетите. Ето защо наличните доказателства не създават у

съда убеждението, че всички или част от масите са повредени при процесния превоз. Следователно доказано е настъпването на вреди за застрахования, намиращи се в причинна връзка с превоза – разходи за преопаковане на 40 бр. маси в общ размер на 400 лв. /40 x 10 лв./ и за бракуването на 100 бр. крака на маси, но последните не се твърди в исковата молба да са били обезщетени от застрахователя.

Спорно е между страните дали ответникът е имал качеството на превозвач при извършването на процесния превоз на товар.

С договора за превоз превозвачът се задължава срещу възнаграждение да превози до определено място лице, багаж или товар /чл. 367 ТЗ/. В чл. 373, ал. 1 ТЗ е предвидена отговорност на превозвача за изгубването, погиването или повреждането на товара, както и изключения от нея.

В случая ищецът твърди, че договорът за превоз се регулира от Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки /CMR/, ратифицирана с Указ № 1143/29.07.1977 г. на Държавния съвет на Народна република България /ДВ, бр. 61/05.08.1977 г., в сила за България от 18.01.1978 г./. Съгласно чл. 1 от нея тя се прилага за всеки договор за автомобилен превоз на стоки с превозни средства срещу заплащане, когато мястото на приемане на стоката за превоз и предвиденото място за доставянето ѝ така, както са посочени в договора, се намират в две различни държави, от които поне една е договаряща страна, каквато е настоящата хипотеза. Договорът за международен автомобилен превоз е двустранен, възмезден, консенсуален и неформален, поради което постигнатото между страните съгласие е необходимо и достатъчно, за да се счита същият за сключен. По силата на чл. 17, § 1 от Конвенцията CMR превозвачът е отговорен за цялостната или частичната липса или повреда на стоката от момента на приемането ѝ за превоз до този на доставянето ѝ, както и за забавата при доставянето ѝ.

Характерът на правоотношението, възникнало от сключения между „****“ ООД и „****“ ООД договор, следва да бъде изведен въз основа на закона от съдържанието на правата и задълженията, които страните са поели с него. В този смисъл съдът намира, че направената от първия и приета за изпълнение с конклюдентни действия от втория Заявка-договор от 12.04.2017 г. не съдържа съвпадащи насрещни волеизявления на двете договарящи страни относно съществените елементи на превозния договор – тя съдържа вид на товара, дата и място на приемането и предаването му, но не съдържа превозна цена /навло/. С този договор ответникът не е поел задължение да извърши превоз на предаден от ищеца товар по определен маршрут срещу заплащане на превозно възнаграждение, а се е задължил да сключи договор за превоз за сметка на ищеца срещу заплащането на спедиционно възнаграждение в уговорен размер – 220 евро, платимо при получаване на стоката. В Заявката-договор от 12.04.2017 г. е отразено, че „****“ ООД носи отговорност като спедитор, както и че превозите по заявката се извършват на основание Общите условия и Общите складови условия на Националното сдружение на българските спедитори. В изпълнение на договора с Транспортна заявка – договор № *** ответникът е възложил извършването на превоза на друго дружество – „****“ ООД, което е вписано като

последователен превозвач в товарителницата /с която се установява договорът за превоз съгласно чл. 4 от Конвенцията CMR/, в която ответникът не фигурира като превозвач. Осъществяването на превоза от последното не е и спорно по делото.

При тези данни съдът намира, че „****“ ООД и ответникът не са били обвързани от договор за международен автомобилен превоз, по силата на който ответникът да се е задължил да превози товара срещу заплащането на съответно превозно възнаграждение /навло/, а са сключили договор за спедиция. Щом ответникът няма качеството на превозвач на товара, то той не е субект на отговорността по чл. 17, § 1 от Конвенцията CMR за обезщетение за вреди от повреди на товара при превоза.

По изложените съображения главният иск, с който се претендира регресно вземане за платено застрахователно обезщетение за вреди, причинени на застраховано по застраховка „****“ имущество и настъпили в причинна връзка с неизпълнение от ответника на договор за превоз, ведно с обичайните разноски, следва да бъде отхвърлен.

По евентуалния иск:

Поради неоснователност на главния иск е осъществено вътрешнопроцесуалното условие за разглеждане на предявения евентуален иск, по който ищецът претендира процесната сума при твърдения, че отговорността на ответника произтича от качеството му на спедитор.

За възникване на регресното вземане е необходимо ищецът да установи пълно и главно следните факти: наличието на валиден договор за имуществено застраховане между него и собственика на увреденото имущество; настъпило в срока на застрахователния договор събитие, представляващо покрит застрахователен риск; настъпили имуществени вреди за застрахования, намиращи се в причинна връзка със събитието; възникнали права на застрахования срещу причинителя на вредата на основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД поради виновно неизпълнение на задължения на ответника в качеството му на спедитор; плащане от ищеца на застрахования на застрахователно обезщетение в размер на действителните вреди в уговорения лимит; извършване на разноски във връзка с обработване и приключване на щетата.

По изложените по-горе съображения съдът намира за установено по делото, че ответникът е организирал процесния превоз като спедитор.

Според чл. 361, ал. 1 ТЗ със спедиционния договор спедиторът се задължава срещу възнаграждение да сключи от свое име за сметка на доверителя договор за превоз на товар /същински спедиционен договор/. Спедиционният договор е подвид на комисионния и за него субсидиарно се прилагат правилата, уреждащи това мандатно правоотношение /чл. 361, ал. 2 ТЗ/. Касае се за консенсуален, двустранен, възмезден, комутативен и неформален договор.

Спедиторът има задължението да изпълни поръчката без отклонения съобразно възложен мандат и нарежданията на комитента, т.е. да сключи договор за превоз за сметка на комитента от свое име /при същинския договор за спедиция/ или от името на комитента /при несъщинския договор за спедиция/.

В случая се установява, че спедиторът е действал от свое име при сключване на договора за превоз, от което следва, че сключеният между него и „****“ ООД договор по вид е същински спедиционен договор. В този случай спедиторът става страна по превозния договор в качеството си на товародател – изпращач. Оттук произтичат и правата, и задълженията му, свързани с рекламации за забава, липси и повреди. Допълнителен аргумент е и правилото на чл. 349, ал. 1 ТЗ относно действието на комисионния договор, намиращо приложение по силата на препращащата норма на чл. 361, ал. 2 ТЗ. Съгласно посочената разпоредба по сделката, сключена с третото лице в изпълнение на поръчката, правата и задълженията възникват за комисионера и когато той е съобщил на третото лице името на доверителя. Нещо повече – по силата на чл. 349, ал. ТЗ комисионерът е длъжен да изпълни задълженията си и да упражни правата, породени от сделката с третото лице.

Точното изпълнение на задължението на спедитора да сключи договор за превоз означава да е сключен желаният от доверителя вид превозен договор и той да има съдържание, което е съответно на съдържанието на договора, който добрият търговец би сключил за себе си /чл. 350, ал. 1 ТЗ/, а ако доверителят е дал специфични указания, те да са заложили в договора за превоз. Последното следва от разпоредбата на чл. 365 ТЗ, съгласно която спедиторът е длъжен да спазва указанията на доверителя за пътя, посоката и начина на превоз, както и за подбора на превозвач, и ако не изпълни това, отговаря за вредите, освен ако те биха настъпили и при спазване на указанията.

Спедиторът е длъжен също така: да съхранява и предаде товара за превоз, като при възникнала опасност за целостта и качеството на товара за времето от получаването му от доверителя до предаването му за превоз спедиторът следва да вземе необходимите мерки за запазването му, макар това да му коства разходи; да уведоми доверителя за неподходящата опаковка, което предпоставя, че следва да извърши преценка дали опаковката на товара е подходяща да издържи превоза /чл. 364, ал. 2 ТЗ/; да се отчете – да бъде дадена сметка пред доверителя за извършеното, да бъдат върнати неизразходваните средства и да бъдат прехвърлени резултатите от превозния договор /чл. 361, ал. 2 вр. чл. 350, ал. 2 и чл. 355 ТЗ/.

От горното следва, че отговорността на спедитора се индивидуализира според договора и специалните разпоредби на ТЗ /чл. 361 – 366 ТЗ/, а за неуредените случаи – според разпоредбите за договора за комисионния договор /чл. 361, ал. 2 вр. чл. 348 – 360 ТЗ/. В контекста на изложеното и предвид принципа на *** застраховането, изразяващ се в това, че транспортната застраховка покрива вредите, причинени на превозвания товар в резултат на всички рискове, на които той е изложен, а не отговорността на превозвача или други участници в превозното правоотношение, съдът счита, че отговорността на спедитора би могла да бъде ангажирана, само ако повредата на товара е настъпила, докато същият е бил в негова фактическа власт, т.е. докато е съществувало задължението му да го пази, или ако повредата е допусната поради неизпълнение на задължението му, установено в нормата на чл. 365 ТЗ.

В разглеждания случай не се твърди повредата на товара да е настъпила, докато същият е бил във фактическата власт на спедитора, а се твърди и при съвкупната преценка на

доказателства по делото се установява, че вредите по опаковките на масите са настъпили по време на осъществяването на превоза – предмет на сключения договор за превоз между „****“ ООД и превозвача „****“ ООД. Съществено за спора е с какво съдържание е сключен превозният договор и дали то съответства на съдържанието на договора, който би сключил добрият търговец, и на дадените от доверителя указания. В случая по делото нито се твърди, нито се установява на ответника да са били давани специфични указания относно превоза. Ищецът посочва, че ответникът не е положил грижата на добрия търговец при избора на превозвач, но липсват доказателства, които да обосноват извод, че сключеният от спедитора договор за превоз е несъответен на грижата, която би положил добрият търговец, респ. изборът на превозвач не може да бъде определен като лош по смисъла на чл. 365, ал. 1 ТЗ.

Когато спедиторът е изпълнил задълженията си чл. 365, ал. 1 ТЗ и въпреки това товарът бъде повреден, това не може да му се вмени във вина. Това е така с оглед нормата на чл. 352, ал. 1 ТЗ, към която препраща чл. 361, ал. 2 ТЗ, според която ако третото лице не изпълни задълженията си, комисионерът е длъжен да уведоми незабавно доверителя и да осигури необходимите доказателства, т.е. правото на доверителя е да се удовлетвори от третото лице, а комисионерът е длъжен единствено да подготви условията за това, като представи доказателства за неизпълнението. Допълнителен аргумент в подкрепа на това разбиране може да се изведе и от чл. 362 ТЗ – спедиторът носи правата и задълженията и на превозвач, когато е извършил сам изцяло или отчасти превоза, но такива доказателства в случая липсват. Щом е действал само като спедитор, той не отговаря като превозвач, а с отчетната сделка прехвърля своите права на възложител по договора за превоз на своя доверител.

На следващо място, ищецът счита, че ответникът следва да понесе отговорност в качеството си на спедитор поради неупражняване на правото по чл. 349 ТЗ вр. чл. 17 от Конвенцията CMR по отношение на превозвача. Неупражняване от спедитора по същинския спедиционен договор на правото по договора за превоз да бъде отправена рекламация за повредения товар до превозвача и да бъде получено обезщетение за настъпилите вреди, което да се прехвърли на доверителя, е напълно ирелевантно за предмета на настоящия спор, тъй като не е свързано по никакъв начин с настъпването на твърдяното застрахователно събитие – подобно бездействие /неизпълнение/ би било и последващо срока на застрахователното покритие по договора за имуществено застраховане. Отделно от това, в случая от писменото доказателство на л. 46 – 47 се установява, че той е изпълнил задължението си по чл. 361, ал. 2 вр. чл. 349, ал. 1 ТЗ вр. чл. 17, § 1 от Конвенцията CMR.

По изложените съображения съдът намира, че материалноправно легитимиран да отговаря за причинените вреди при превоза е превозвачът „****“ ООД, а не спедиторът. Следователно ищецът не се легитимира като кредитор на претендираното регресно вземане срещу ответното дружество, поради което евентуалният иск е неоснователен.

По разноските:

При този изход на спора право на разноски съгласно чл. 78, ал. 3 ГПК би имал ответникът, но в случая той не претендира такива.

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от „****“ ЕАД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: ****, срещу „****“ ООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: ****, искове, както следва: главен осъдителен иск с правно основание чл. 410, ал. 1, т. 1 КЗ вр. чл. 17, § 1 от Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки /CMR/ за сумата от 2 229.16 лв. – регресно вземане за изплатено от ищеца застрахователно обезщетение по застраховка „****“ по щета № **** и ликвидационните разноси, ведно със законната лихва от 17.06.2022 г. до окончателното плащане; евентуален осъдителен иск с правно основание чл. 410, ал. 1, т. 1 КЗ вр. чл. 361, ал. 2 вр. чл. 349, ал. 3 и чл. 350, ал. 1 ТЗ за сумата от 2 229.16 лв., представляваща регресно вземане за изплатено от ищеца застрахователно обезщетение по застраховка „****“ по щета № **** и ликвидационните разноси, ведно със законната лихва от 17.06.2022 г. до окончателното плащане.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____